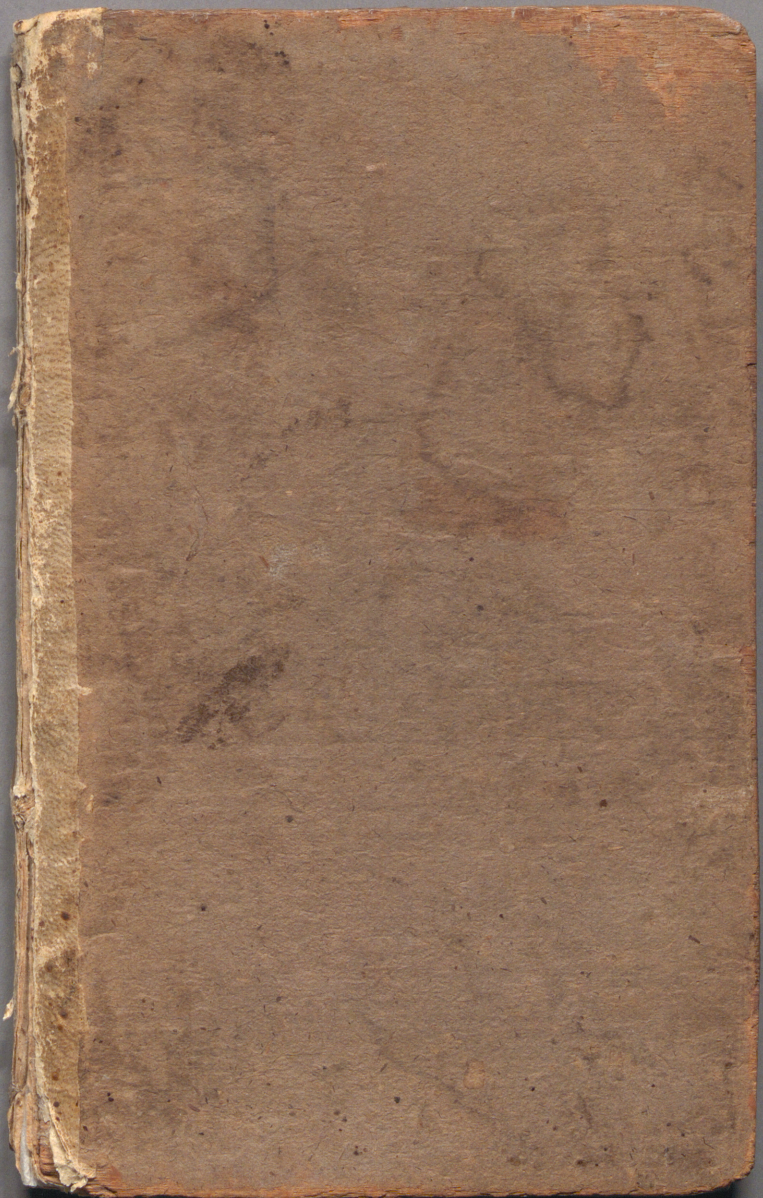

Dionysii Catonis läre-rijke
disticha, skrefne des son
till vnderwisning uth...

1700-1829 37 Fg

National Library
of Sweden

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Klass. förf.

Lat.

1700-1829

CATO, D.

Annex Protocollo.

~~Handwritten text, mostly illegible due to extreme cursive and fading. Includes names like "Bill Euburn" and "Gustafson".~~

~~Handwritten text, mostly illegible due to extreme cursive and fading.~~

DIONYSII CATONIS

Läre = rijske

DISTICHA,

Strefne des Son till Under-
wisning utthi Seder och ährs-
bart Förehållande /

Och nu

3 Swånstt Rimslutande öfversatte

Aff

D. Trautzel.

Tryckt Åhr 1707.

Flosculis
Teneræ ætatis,
Surculis
Candidæ virtutis,
Optimæ spei optimorum parentum Filiis
Dulcissimo natali meo solo prognatis,
Aurea hæc carmina
Loco strenæ
Cum voto omnigenæ felicitatis,
d. d. d.

D. T.

Benevole Lector.

NE mihi, non ita pridem, Finnoniæ oras,
jussu ejus, cujus *mibi jussa capessere fas est*,
perenti, temporis benignioris usus otiose
ominio intercideretur, commodè libris destituto
Camœnæ (quas ne quidem noti naufragiis maris
potuit pervincere terror,
Ne nostrum comires prosequerentur iter
per dura pericula Ponti,
Pér dubios fluctus & cæcas cautibus undas)
Librum Catoni inscriptum, morum formandorum
præceptis locupletem, in nostræ lingvæ rythmos
vertendum, non quidem publici juris faciendi, sed
otii tantum fastidii levandi animo, tradidere.
Hisce itaque pro modulo ingenii, inter strepitum
undarum, confectis, redux lares patrios cum sa-
lutas sem, digni a quibusdam publica luce cense-
bantur, quorum voluntati, uti tunc temporis
tractu iter ad exoticas susceptum obsistebat, ita
nunc iterum iterumque urgenti refragari, qui-
bus dicto me obsequentem esse, vel pietatis ju-
ra obstringunt, nefas duxi. Proinde B. L. ut bo-
ni consulas Tuxæ humanitatis est, cujus benevo-
lentix aura reffectus, parum de malevolis sum
solicitus, quippe qui antiquum obtinent B. V.

PROOEMIUM.

QUum animadverterem quamplurimus homines graviter errare in via morum; Succurrendum & consulendum eorum opinioni fore existimavi, maxime ut gloriose viverent & honorem contingerent. Nunc te, fili carissime, docebo, quo pacto mores animi tui componas. Igitur præcepta mea ita legas, ut intelligas. Legere enim, & non intelligere, negligere est.

I. Itaque Deo supplica.

II. Parentes ama.

III. Cognatos cole.

IV. Magistrum metue.

V. Datum serva.

VI. Foro te para.

VII. Cum bonis ambula.

III. Antequam voceris ad consiliū, ne accesseris.

IX. Mundus esto.

X. Saluta libenter.

XI. Majori cede.

XII. Minori parce.

XIII. Rem tuam custodi.

XIV. Verecundiam serva.

XV. Diligentiam adhibe.

XVI. Libros lege.

XVII. Quæ legeris memento.

XVIII. Familiam cura.

XIX. Blandus esto.

XX. Irasci abs re noli.

XXI. Neminem irriseris.

Fortalet.

Fter jagh förmärchte / att fast många
Mäniskior myckit foro wilsse uti ett stico
feligit Leswarne / ty har jag för nödig
ehrachtat komma thesas Irrrande wana
tilhielp / ther med the berömeligen må
Luna leswa / och til Heder komma. Nu Läs
re Son / will jag underwissa tigh / på hwad sätt tu
skall inrätta titt Siannelag. Läs fördenstuld mine Befals
ningar så / at tu kan them förstå. Ty läsa och intet förstå / är
plöia och intet så.

1. Thersöre af alla Gud.
2. Hitta Förälldrarna.
3. Wra the närskylte.
4. Haf Rådzo för Läromästaren.
5. Förwara det som gifwit är.
6. Hålt tig uti werldzlig Stånd försichtig.
7. Umgå med godt Folk.
8. Kom ey til något rådslag / för än tu bliir kallad
9. Hålt tig reenlig.
10. Hålla gärna.
11. Wilt den som förmer är.
12. Skona then mindre.
13. Förwara det som ditt är.
14. Hålt tig wid Blygdsambeten.
15. War flitig i titt Förrättande.
16. Läs goda Böcker.
17. Mins det tu läser.
18. Skidth titt Huushåld.
19. War wänlig.
20. Wredgas ey uthan Saak.
21. Gör af ingen Arblöye
22. Läs

- XXII. Mutuum dato.
 XXIII. Cui des, videto.
 XXIV. Judicio adesto.
 XXV. Ad prætorium stato.
 XXVI. Convivare raro.
 XXVII. Quod satis est dormi.
 XXVIII. Jus jurandum serva.
 XXIX. Vino te tempera.
 XXX. Pugna pro patria.
 XXXI. Nihil temere credideris.
 XXXII. Tu te Consule.
 XXXIII. Meretricem fuge.
 XXXIV. Literas disce.
 XXXV. Nihil mentire.
 XXXVI. Bonis benefacito.
 XXXVII. Maledicus ne esto.
 XXXVIII. Existimationem retine.
 XXXIX. Æquum Judica.
 XL. Parentes patienter vince.
 XLI. Beneficii accepti memor esto.
 XLII. Miserum noli irridere.
 XLIII. Consultus esto.
 XLIV. Utere virtute.
 XLV. Iraeundiam tempera.
 XLVI. Trocho lude.
 XLVII. Aleas fuge.
 XLVIII. Nihil arbitrio virium feceris.
 XLIX. Minorem te ne contempseris.
 L. Aliena concupiscere noli.
 LI. Conjugem ama.
 LII. Liberos erudi.

22. Låna giärna.
23. See till hwem tu gifwer.
24. Kom för Rätta.
25. Ståll tig in för Domstolen.
26. Gack sällan till Gåstabad.
27. Goff ey längre än som behöfs.
28. Hålt hwad tu har swurit.
29. Dricck måtteligt Wijn.
30. Fächta för ditt Fädernesland.
31. War ey låtsinnig till att tro.
32. Tag tig sielf till Råds.
33. Fly Sköfior.
34. Lär bokeliga Konster.
35. Tala ey ofant.
36. Gior them godom godt.
37. War ey en försmådare.
38. Behålt ett godt Namn.
39. Döm rättwißlig.
40. Hålt tina Föräldrar til gods.
41. Kom ihåg god Wägärning.
42. Gior ey narr af then ålenda.
43. War wäll omtänckt.
44. Joka Dygden.
45. Styr tin Brede.
46. Leef med Trika.
47. Fly Lärningsspel.
48. Gör intet af egna kraffters Tycke.
49. Görachta ey then ringare år än tu.
50. Stå ey effter ens annars.
51. Missa tin ächta Waka.
52. Underwijs tine Barn.

- LIII. Patere legem, quam ipse tuleris.
 LIV. Pauca in convivio loquere.
 LV. Illud stude agere, quod Justum est.
 LVI. Libenter ferto amorem.

LIBER PRIMUS.

I.
S IDEus est animus, nobis ut carmina dicunt,
 Hic tibi præcipue sit pura mente colendus.

II.
 Plus vigila semper, nee somno deditus esto:
 Nam diuturna quies vitiis alimenta ministrat.

III.
 Virtutem primam esse puta, compescere linguam:
 Proximus ille Deo est, qui scit ratione tacere,

IV.
 Sperne repugnando tibi tu contrarius esse:
 Convenit nulli, qui secum dissidet ipse.

V.
 Si vitam inspicias hominum, si denique mores:
 Cum culpas alios, nemo sine crimine vivit.

VI.
 Quæ nocitura tenes, quamvis sint chara relinque:
 Utilitas opibus præponi tempore debet.

VII.
 Constans & lenis, ut res expostulat esto:
 Temporibus mores sapiens sine crimine mutat.

VIII.
 Nil temerè uxori de servis crede querenti:
 Sæpe etenim mulier, quem Conjux diligit, odit.
 Cum-

Then Första Book.

9

53. Håll then Lag som tu sielf har gifwit.
54. War så talig i Gåstebud.
55. Winlåg tig om at göra hwad rätt är.
56. Fördrag gärna Kärlek.

Then Första Book.

N^{1.} Gud en Ande reen / som of Poeter låra /
Så skall tu honom ock af reno hierta åra /

^{2.}
War waken merendels / håll Sönnen ey för Liär:
Ey longwarachtig No / Odgders Umma är.

^{3.}
Utt styra Tungan / är förnämste Dagg försan:
Then närmast Gudi är / som wettigt tijsa kan.

^{4.}
Ewe talig i tin Ord ey wara tu här lär:
Med ingen stämmer in / den sig motstämning är.

^{5.}
Besee wäl andras wär / des Glick och seders art:
Utt straffa war ey lätt / än ingen straff / lös wart.

^{6.}
Ett Ogna / leland Ding / som skadar / ey begår:
Ey Noctan achtas mehr / än Godz / när så tilbår.

^{7.}
Beständigst sinne haff / gif effter när så giäller:
Utt effter Tidzens Art en wijs sig rättlig ställer.

^{8.}
Ero ey tin Hustru lätt / när hon på drängen klagar:
Ey Qwinnan hatar måst / then Mannen häst
behagar.

IX.

Cumque mones aliquem nec se velit ipse moneri :
Si tibi sit carus , noli desistere captis.

X.

Contra verbosos noli contendere verbis :
Sermo datur cunctis , animi sapientia paucis.

XI.

Dilige sic alios , ut sis tibi carus amicus :
Sic bonus esto bonis , ne te mala damna sequantur.

XII.

Rumores fuge , ne incipias novus auctor haberi :
Nam nulli tacuisse nocet ; nocet esse locutum.

XIII.

Rem tibi promissam certo promittere noli :
Rara fides ideo est , quia multi multa loquuntur.

XIV.

Quum te aliquis laudat , Judex tuus esse memento :
Plus aliis de te , quam tu tibi credere noli.

XV.

Officium alterius multis narrare memento :
Atque aliis cum tu benefeceris ipse , sileto.

XVI.

Multorum cum facta senex & dicta recenses :
Fac tibi succurrant juvenis quæ feceris ipse.

XVII.

Ne cures , si quis tacito sermone loquatur :
Consciuis ipse sibi de se putat omnia dici.

XVIII.

Quum fueris felix , quæ sunt adversa caveto :
Non eodem cursu respondent ultima primis.

Quum

9.

När tu förmanar en som eg förmant wil wara :
Ar han tig liår / så skall tu dock ther i fortsara.

10.

Med then som munn-wig är eg Dred tu wårla må :
Wäl allom Målet gifs / men Sinnes Wisshet få.

11.

Så älska andra att tu sielf tig wån - får har :
Gör godom alltså godt / at tu eg stada tar.

12.

Gly Rychten / at tu en sägs Talet hafwa klyfwit :
Ty tuga skadar ey / löst Tal stads straffat bliwit.

13.

Tro lofwen ey för wäl / som den orygglig wore :
Ty Trohet sällan fins fast mång har Orden store.

14.

Berömmmer någor tig / dömb sådant hoos tig bäst :
Tro intet androm mer / än som tig sielfwom måst.

15.

Ens ånors wäl giord tjänst för mångs kundbar gör
Men åstu androm god / förtiggas sådant bör.

16.

När tu i åldrens Åhr ens Gärning måstra will /
Hwad tu i yngdoms tid har sielfwer giordt / se till.

17.

Ey achta Öre - wist / som man i löndom har :
Then något med sig wet / han sådant till sig tar.

18.

Enär tu lycklig åst / för widrigt tig förwara :
Ty Andan alltid ey Begynnelsen will swara.

XIX.

Quum dubia & fragilis sit nobis vita tributa ;
In morte alterius spem tu tibi ponere noli.

XX.

Exiguum munus quum dat tibi pauper amicus,
Accipito placidè , plenè & laudare memento.

XXI.

Infantem nudum quum te natura crearit,
Paupertatis onus patienter ferre memento.

XXII.

Nè timeas illam , quæ vitæ est ultima finis :
Qui mortem metuit , quod vivit perdit idipsum.

XXIII.

Si tibi pro meritis nemo respondet amicus,
In culare Deum noli , sed te ipse coerce.

XXIV.

Ne tibi quid desit , quæsitis utere parce :
Utq; quod est serves , semper tibi deesse purato.

XXV.

Quod præstare potes , ne bis promiseris ulli :
Ne sis ventosus , dum vis bonus ipse videri.

XXVI.

Qui simulat verbis nec corde est fidus amicus,
Tu quoq; fac simile : sic ars deluditur arte.

XXVII.

Noli homines blando nimium sermone probare :
Fistula dulcè canit , volucrem dum decipit auceps.

XXVIII.

Si tibi sint nati , nec opes , tunc artibus illos
Instrue , quo possint inopem defendere vitam.

Quod

19.

Dwis och bräcklig är vår Tid och lefnads Lapp;
Vppå en annors Död / sätt ey titt fasta Häpp.

20.

Gier tig en fattig Wån en ringa Ahre = skänd /
Tag sådant gladlynt vpp / med lof det och betänd.

21.

Som tig Naturen blätt til Werlden burit har /
In under armodz Tyngd fördensuld tålig war.

22.

Ey fruchta för den Dag som sidst titt Liff affår:
Hwem som för Döden rådy / sitt lefnad sielf förtår.

23.

Om ey för wålgjord Tjänst / rin wån insinner sig /
Es klaga öfwer Gud / men straffa sielfswan tig.

24.

Alt tig ey tryta må / titt goda wål tu spara;
Alt thet må råckia till / tyck tig jämbt torfftig wara.

25.

Hålt hwad tu lofwat har / om tu thet giöra kan;
Dy wil tu kallas god / war ey en Wåderhan.

26.

Är en i Orden slåth / och ey i Hiärtat Wån /
Så lönes swel med swel / när tu gör slifft igån.

27.

Alt töte smickrand Ord tu Folk ey pröfwa skall;
Ty Pappan låter wål / när Foglen får sitt Fall.

28.

Om tu äst Medel:lös / och Gud tig barn har gifwit;
I Känst them underwiis / at the må nära lifswel.

Hålt

LIBER PRIMUS.

XXIX.

Quod vile est, carum: quod carum est, vile putato:
Sic tibi nec cupidus, nec avarus habebis ulli.

XXX.

Quæ culpæ soles ea tu ne feceris ipse:
Turpe est Doctori, cum culpa redarguit ipsum.

XXXI.

Quod justum est petito, vel quod videatur honestum:
Nam stultum est petere id, quod possit jure negari.

XXXII.

Ignotum tibi tu noli præponere notis:
Cognita judicio constant, incognita casu.

XXXIII.

Quum dubia incertis versetur vita periculis,
Pro lucro tibi pone diem, quicumque sequetur.

XXXIV.

Vincere quum possis, interdum cede sodali:
Obsequio quoniam dulces retinentur amici.

XXXV.

Ne dubites, cum magna petas, impendere parva:
His etenim rebus conjungit gratia charos.

XXXVI.

Litem inferre cave cum quo tibi gratia juncta est.
Ira odium generat, concordia nutrit amorem.

XXXVII.

Servorum culpis cum te dolor urget in iram,
Ipse tibi moderare, tuis ut parcere possis.

XXXVIII.

Quem superare potes, nonnunquam vince ferendo:
Maxima enim morum semper Patientia virtus.

Con-

29.

Hålt Kiärt hwad ringa är / hwad Kiärt är anse ringa
Så kan tu titt Begär och Girughet bäst twinga.

30.

Hwad hölst tu lastar se till tu ey sielf begär:
Skam är när egen brätt månd läran din kullflå.

31.

Hwad som rättmätigt är / och lofligt syns begär:
Därachtig Bön den är / som man med fog afstår.

32.

Sätt ey en obekant / för them tu kanner bäst:
Kändt slår dig intet feble / men okändt selar näst.

33.

Och som wårt sköna Liif i Zahra städz mån stå /
Så uptag för Gewinst then Dag som föllier på.

34.

Bland råda lätt din wän / then tu kan öfwerwiina /
Ey medelstKämplighet / god Wänner sig förbinna.

35.

Begär tu store Ting / så wäga något på /
Ey Gunst kan ther med bäst bland säte Wänner stå.

36.

Ey Tråta kom åstid / med then tig wänfår är:
Ey wrede föder Hat / men endrächt gunst åhrenår.

37.

När Tiänarens Brätt will tig til wrede drifwa /
Styr sinnet ditt / på det titt Folk må skontе bli swa.

38.

Med Talamod förlägg then tu doch mächtig är:
Ey Talamod städz Läs af högsta Dygden bär.

Conserva potius quæ jam sunt parva labore :
 Quum labor in damno est , crescit mortalis egestas.

XL.

Dapsilis interdum notis , & charus amicis.
 Quum fueris felix , semper tibi proximus esto.

LIBER SECUNDUS.

Telluris si forte velis cognoscere cultus
 Vigiliam legito : quod si magis nosse laboras
 Herbarum vires , Macer has tibi carmine dicit :
 Si Romana cupis & civica noscere bella ,
 Lucanum quæras , qui Martis prælia dicit :
 Si quis amare velit , vel discere amare legendo ,
 Nasonem petito : sin autem cura tibi hæc est,
 Ut sapiens vivas , audi quo discere possis ,
 Per quæ semotum vitiiis deducitur ævum.
 Ergo ades , & quæ sit sapientia , discite legendo.

I.

Si potest , ignotis etiam prodesse memento :
 Utilius regno est , meritis acquirere amicos.

II.

Mitte arcana Dei , cælumque inquirere quid sit :
 Quum sis mortalis , quæ sunt mortalia , cura.

III.

Linq; metum lethi : nam stultum est tempore in omni
 Dum mortem metuas , amittere gaudia vitæ.

IV.

Iratus de re incerta contendere noli :
 Impedit ira animum , ne possit cernere verum.

Fac

39.

Episkopa hålt hwad tu förwärswat har med möda:
När wärcklet lijder meen/ så får man knapt sin söda.

40.

Mot tin bekante Wän / friskästig war ibland ;
Doch vnna tig sielf bäst / när tig går wäl i hand.

Then Andra Boken.

Will tu till Auentyrs rätt Äter bruk förstå/
Så läs Virgilium: Men står tin båg uppå:

Ut weta Deters krafft/ i wärck tig Macer lär:

Har tu til Romers Frijd/ och borglig Strid begärt
Lucanum sök / ty han beskriwer tappre Slag.

Hwem Älskog plåga will / och Lära har behå /

Han till Nasonem gå: Men om tu omtänckt är

Ut blifwa wijs / och kloof / mig hör / ther med tu lär /

Hur tu tin lefnad; Tid här Last / lös nöta må.

Så kom / hwad Wäshet är / skall tu här lära få.

1.

Min förmåga är / giör godt then tu en fiäner:
Mer än ett riike är / med wälgiord så sig wänner.

2.

En skid hwad Himten är; Gud; himlighet lätt sara:
Men som tu dödlig äst / på dödlig Ting tag wara.

3.

Dödsfruchtan sijd wärck; lätt: The synas söga wijsa/
Som medelst dödzens sträck / all lefnad; lust förlissa.

4.

Se til at wredsam t mod en owis Gal en drifwer:
I sänings skadande / wredt sinne skum-ögd blifwer.

B

5. När

V.

Fac sumptum properè quum res desiderat ipsa :
Dandum etenim est aliquid, quum tempus postulat.

VI.

(aut res)

Quod nimium fugito : parvo gaudere memento :
Tuta magis est puppis, modico quæ flumine fertur.

VII.

Quod pudeat prudens socios celare memento :
Ne plures culpent id, quod tibi displicet uni.

VIII.

Nolo putes pravos homines peccata lucrari :
Temporibus peccata latent, sed tempore parent.

IX.

Corporis exigui vires contemnere noli :
Consilio pollet, cui vim natura negavit.

X.

Cui scieris non esse parem te, tempore cede :
Victorem à victo superari sæpe videmus.

XI.

Adversus notum noli contendere verbis :
Lis minimis verbis interdum maxima crescit.

XII.

Quid Deus intendat, noli perquirere sorte :
Quid statuat de te, sine te deliberat ipse.

XIII.

Invidiam nimio cultu vitare memento :
Quæ si non lædit, tamen hanc sufferre molestum est.

XIV.

Esto animo forti, cum sis damnatus iniquè :
Nemo diu gaudet, qui iudice vincit iniquo.

XV, Li.

5.
När Saken så medgier / med hast bekräftnad gör :
När Tijd och Saken will / man något gifwa bör.

6.
En hwad förmycket är / benögd med lyftet war :
I liken Wattu- flod en Far- låst säkert far.

7.
Hwad Nesa med sig har / för, ächtigt dölg och så :
Ät fler ey straffa det / som tig misshaga må.

8.
Tänck ey at blifwer löndt slem hofwars lust oc skä :
En tijd förgraswit Brut dock ändelig komer fram.

9.
Swaglemmat liten Kropp ey hålt för hån och spott
Med Råd begäfwat är / då Krafter ey har fått.

10.
Wyl then i tijd / som tu tig öfwerwuxen finner :
Sast offra händer thet / at öfwerwunnen winner.

11.
Ey med tin wälbekant i Ord tu måste kiswa :
Äff blotta Orden kan ibland stoor Brede blifwa?

12.
Hwad Gud i Sinnet har / med lätt tu ey see till :
Ey utan tig / med tig / han skaffar hwad han will.

13.
Ät tu med Klåde- präl ey Äffund får / så laga :
Sast den ey skada kan / är hon dock swår at draga.

14.
Haf ofdetrutit mod / när man tig wrångwijs dömer
Äf orättwunnen dömb tijd kort en sig berömmar.

XV.

Litis præteritæ noli maledicta referre:
Post inimicitias iram meminisse, malorum est.

XVI.

Nec te collaudes, nec te culpaveris ipse:
Hoc faciunt stulti, quos gloria vexat inanis.

XVII.

Utere quæsitis parce cum sumptus abundat:
Labitur exiguo, quod partum est tempore longo.

XVIII.

Insipiens esto quum tempus postulat aut res;
Stultitiam simulare loco, prudentia summa est.

XIX.

Luxuriam fugito: simul & vitare memento
Crimen avaritiæ: nam sunt contraria famæ.

XX.

Noli tu quædam referenti credere semper:
Exigua his tribuenda fides, qui multa loquuntur.

XXI.

Quæ potus peccas, ignoscere tu tibi noli:
Nam crimen nullum vini est, sed culpa bibentis.

XXII.

Concilium arcanom tacito committe sodali:
Corporis auxilium medico committe fideli.

XXIII.

Noli successus indignos ferre moleste:
Indulget fortuna malis, ut lædere possit.

XXIV.

Prospice qui veniunt hos casus esse ferendos:
Nam levius lædit, quicquid prævidimus ante.

XXV.

15.

Wthslöcknadit Ewistigheet å nyo en tånd an:
Insomnad fiendskap upwäckter arger Man.

16.

Su en tig rosa skal / en heller sielf förachta:
Det står en Däre an / blätt effter åhran trachta.

17.

Når tu förmodgen åst / titt förråd måst tu spara:
Hwad lång tid wårswat har / på kort tid kan borta

18.

Sig oförståndig ställ / når Tiden så medbår:
Ty dårheets skeen i tid en pettsbar Klokheet år.

(fara.

19.

Gly skwerflöddigheet: Jag will ech tig förmenar
Glem Girighet: The ther godt åhrligt Namn för

20.

Tro en fullwål dens Ord / som altijd säya har:
Then mycket har af Mund han måst med draswel

(flena.

21.

Hwad tu i Ruus begår / en vhrsächt förebår:
Ty Wänet har en skuld / men tu som Wäin förtår.

(far.

22.

I stillhet ansörtro tin Hemligheet en Wån:
Med trogen låkedom tin swaga Kropp betiån.

23.

Förtrent en Guds löst folks för tu skidth segland lyckå
Ty lyckan häswer up them hon will nedertryckå.

24.

Sin uthsicht ställ uppå det fall som doch skal sie:
Of sära minst the hugg; som man föruth kan see.

25. Hass

XXV.

Rebus in adversis animum submittere noli:
Spem retine; Spes una hominum nec morte relin-

XXVI.

(quit.

Rem tibi quam nosse aptam, dimittere noli:
Fronte capillata, post est occasio calva.

XXVII.

Quod sequitur specta: quodq; imminet ante videto:
Illum imitare Deum, qui partem spectat utramque.

XXVIII.

Fortior ut valias, interdum parcior esto:
Pauca voluptati debentur, plura saluti.

XXIX.

Judicium populi nunquam contempseris unus:
Ne nulli placeas, dum vis contemnere multos.

XXX.

Sit tibi præcipue, quod primum est, cura salutis.
Tempora ne culpes, quum sis tibi causa doloris.

XXXI.

Somnia ne cures: Nam mens humana quod optat:
Cum vigilans sperat, per somnum cernit idipsam.

LIBER TERTIUS.

Hoc quicumq; voles carmen cognoscere *Lector*,
Quum præcepta ferat, quæ sunt gratissima vitæ,
Commoda multa feres, sin autem spreveris illud:
Non me scriptorem, sed te neglexeris ipse.

I.

Instrue præceptis animum, nec discere cesses:
Nam sine doctrina vita est quasi mortis imago.

II. For

25.

Haff oförtwiflat Mod när alt tig öfvergår:
Haff Häpp: Ey Häppet fast i sielwa Döden står.

26.

Ey handlöst släpp en Ting / som tu tig båta seer:
När lägnhet är förbit / töör honey finnas meer.

27.

See på tillkommand Ting / och hwad förflutit är:
War Guden Janum lif / som uthsicht twenne bär.

28.

Till större styrelia tin / ibland haf Hoff och Mått:
Ey så på Wallust see / som mer hwad tig är gått.

29.

Ey uti wärdret slå hwad solck om tig mond' dömma:
När alla tu försmår / will ingen tig berömma.

30.

Sorgfällig war för alt tin hålsa bißbehålla:
Och gif ey tiden skuld / det tu mond' sielf förwålla.

31.

På drömar gif ey acht: Ey hwad som wal'and sinn
Des hoppning ställer på / i Sönnen faller inn.

Then tredie Book.

HWem genomlösa wil min dicht then iagh nu
Kriswer /

Som lefnadz Låro / fått til godt äthnöde gifwer /
Han upstår mycken frucht. Men hwem mig en be-

trachtar /

Han ey des dichtare / men wärdz löst sig förachtar.

I.

Lätt underwijsa tig / at lära ey uphör:

I Skolden / dödzjens Bild / Lif / vthan lärdom / för.

II.

Fortunæ donis raro parere memento:
Non opibus bona fama datur, sed moribus ipsis.

III.

Quum rectè vivas, ne cures verba malorum:
Arbitrii non est nostri, quid quisque loquatur.

IV.

Productus testis, salvo tamen ante pudore,
Quantumcunque potes, celato crimen amici.

V.

Sermones blandos blâfosque cavere memento:
Simplicitas veri fama est; Fraus ficta loquendi.

VI.

Signitiem fugito, quæ vita ignavia fertur:
Nam quum animus langvet, consumit inertia cor-

VII.

Interpone tuis interdum gaudia curis:
Ut possis animo quemvis sufferre laborem.

VIII.

Alterius dictum aut factum ne carpsêris unquam,
Exemplo simili ne te derideat alter.

IX.

Quod tibi fors dederit tabulis suprema notato,
Augendo serva, nesis quem fama loquatur.

X.

Quum tibi divitiæ superant in fine senectæ,
Munificus facito vivas, non parcus amicis.

XI.

Utile Consilium dominus ne despice servi:
Nullius sensum, si prodest, tempseris unquam.

XII. Re.

2.
 En öfwermodig war af lyckans gunst och gåfwor;
 I Seder läff består / och en i Godz och Häfwor.

3.
 Enär tu lefwer rätt / en achta ondt företahl:
 Hwad ett och annat sägs / står en uti wårt Wahl.

4.
 När tu och wittna skall i oförgripligt Wårff /
 See gädeligt till / at tu en äst tin Wåns Förderff.

5.
 Gøth = smickrachtigt Tahl en tigh förleda lätt;
 Liff brukar Höcklerij / sant Tahl är rätt och slätt.

6.
 Lath lefnad; stigar fly / war altijd syfellsatt:
 När sinnet wärck = löst är blir kroppen lath oc matt.

7.
 Med Glädie = roo bemång tin Pymmersura midda:
 Ther med tu Sinnet kan till Arbet vnderstöda.

8.
 Ens Tahl och Gärning tu en illa wrångia böe:
 At han en uthaf tigh ett sliffet åthlöye giöe.

9.
 Skrif an hwad Arfwelätt tig hälsf tildela må:
 Föröka / at tu en slösachtigt / Namn må få.

10.
 Om tu och Rijsedom wed Aldrens Affton har /
 Rund och frijlästigt leff / och en för wänner spar.

11.
 Sin Dienares förslag / som godt är / en försmå:
 En någons Hälso = Nåd måst tu i Wädret slå.

XII.

Rebus & in sensu si non est, quod fuit ante,
Fac vivas contentus eo, quod tempora debent.

XIII.

Uxorem fuge ne ducas sub nomine dotis:
Ne retinere velis, si cœperit esse molesta.

XIV.

Multorum disce exemplo quæ facta sequaris,
Quæ fugias, Vita est nobis aliena magistra.

XV.

Quod potes, id tentes, operis ne pondere pressus:
Succumbat labor, & frustra tentata relinquant.

XVI.

Quod nosti haud rectè factum, nolito filere,
Ne videre malos imitari velle tacendo.

XVII.

Judicis auxilium sub iniqua lege rogato:
Ipse etiam leges cupiunt, ut jure regantur.

XVIII.

Quod merito pateris, patienter perfert id ipsum:
Quumque reus tibi sis, ipsum te iudice damna.

XIX.

Multa legas, facito: perlectis, perlege multa,
Nam miranda canunt, sed non credenda Poëtæ.

XX.

Inter convivas fac sis sermone modestus,
Ne dicare loquax, dum vis urbanus haberi.

XXI.

Conjugis iratæ noli tu verba timere:
Nam struit insideas lacrimis, quum famina plorat.

XXII.

12.

Om tina wilkor ey / som förr / nu wara må /
Med det som tiden geer / lätt tig åthnöya tå.

13.

Sök ey riikt Sifftermål när tu tig Hustru tar :
När Gullet borta är / så har tu trället qwar.

14.

Uf andras gärning lär hwad tu skalt se och göra :
Ens lefnadt efftersön skal tigh wed handen föra.

15.

Försök hwad tu förmår / at tig förswär ey blifwer :
Sitt företagne wärd / och tu thet öswergiswer.

16.

En stilla tig til det / som tu west orätt wara /
Ut slikt okynne man hoos tig ey skal befara.

17.

Är Lagen tig förswär tu Domaren liith till :
Sy med rättmätigheet sielff Lagen rättas will.

18.

Hwad tig med rätta skeer / med Sålmod vptag :
Och när tu saker äst / döm tig aff egen Lag.

19.

Läs mycket / med gran acht dat dter genom far :
Poeters vnderdicht ey alt tromwärdigt har.

20.

Med Gåsters sammankomst / i orden höfwiß war /
Ut ey mångordigt Tahl tin höfsligheet förtar.

21.

Låt ey till Hierta gå tin Hustrus Onste, låth :
Sy Qwiñans fallsa gråth har med sig argt försåth

22. Bruf

XXII.

Utere quæsitis, sed ne videaris abuti:
Qui sua consumunt, quum deest, aliena sequuntur,

XXIII.

Fac tibi proponas, mortem non esse timendam:
Quæ bona si non est, finis tamen illa malorum est,

XXIV.

Uxoris linguam, si frugi est, ferre memento:
Namque malum est non velle pati, nec posse tacere.

XXV.

Diligito charos æqua pietate parentes:
Nec matrem offendas, dum vis bonus esse parenti.

LIBER QUARTUS.

SE curam quicumque cupis traducere vitam,
Nec vitis hæere animum, quæ moribus obsunt.
Hæc præcepta tibi semper relegenda memento;
Invenies aliquid, quo te nitare magistro.

I.

Despicè divitias, si vis animo esse beatus:
Quas qui suspiciunt, mendicant semper avari.

II.

Commoda naturæ nullo tibi tempore deerunt,
Si fueris contentus eo, quod postulat usus.

III.

Quum sis incautus, nec rem ratione gubernes,
Noli Fortunam, quæ non est, dicere cæcam.

IV.

Dilige denarii, sed parce dilige formam:
Quem nemo sanctus, nec honestus captat ab ære.

V. Quum

22.

Bruf utan misbruf ditt / som tu har tig förwårswat
Gannors ingreep gör den sitt sielf har för dårswat.

23.

Behiertad war och ey för Döden rådslo bår:
Ett sluth på ondt han gör / last han sielf god ey är.

24.

St. Hustru from / må tu des Tahl och ey misshaga:
Ondt är ey styra Mund / Ondt är och ey fördraga.

25.

Lif Kärleekz wyrdna haff til tin Föröldrars Lära:
Ey Modren gör förtret / när tu wil Fadren ära.

Then fjerde Book.

DU som tin lefnadz tiid här säker will förnöta
Från laster frij och reen / som seder god kullstöta
Min Lära genom läs / min Båd giff acht vppå /
Förwist tu finna skal / at iag tig lära må.

1.

Wil tu ha Sinnekz Noo / ey Rijkedom begår:
Then rijket blifwa will / han altid fattig är.

2.

Naturen ingen tiid sitt goda tig affskör /
Om tu ey mehr begår / än dat som tarfligt är.

3.

När tu sielf dig förseer / en ting och wårdzlost søter /
Ey kalla lyckan blind / som Ögon icke tryter.

4.

Ögn-lekand Penningz glansk ey med begår seer an:
Des nytta ey des Skeen / anseer en wijser man.

5. Om

LIBER QUARTUS.

V.

Quum fueris locuples, corpus curare memento:
Æger dives habet nummos, se non habet ipsum.

VI.

Verbera cum tuleris discens aliquando magistri,
Fer patris ingenium, cum verbis exit in iram.

VII.

Res age quæ profunt: rursus vitare memento,
In quibus error inest, nec spes est certa laboris.

VIII.

Quod donare potes gratis, ne vende roganti:
Nam rectè fecisse bonis, in parte lucrorum est.

IX.

Quod tibi suspectum est, confestim discute, quid sit:
Namque solent, primo quæ sunt neglecta, nocere.

X.

Quum te detineat veneris daminosa voluptas,
Indulgere gulæ noli, quæ ventris amica est.

XI.

Quum tibi proponas animalia cuncta timere,
Unum præcipio tibi plus hominem esse timendum.

XII.

Quum tibi prævalidæ fuerint in corpore vires,
Fac sapias animo; poteris sic fortis haberi.

XIII.

Auxilium à notis petito, si fortè laboras:
Nec quisquam melior medicus, quam fidus amicus.

XIV.

Quum sis ipse nocens, moritur cur victima pro te?
Stultitia est morte alterius sperare salutem.

XV.

5.
Om tu fullmögen äst / skioth hållsan stadelig:
Rijf-siuker Medel har / men rår ey sielf om sig.

6.
Har tu med Salamod vptagit tuchteslag:
Alltså ock Fadrens tins wredsinde Ord fördrag.

7.
Wårck stålhwad gagna kår / men thet emot låt blifwa:
Srrledand saker slif / som owis hoppning gifwa.

8.
Hwad tu föråhra kan / giff them som thet begiår:
At giöra godom godt / i sig en winning år.

9.
En Ting som tu misstror / vthleet straxt hwad thet år
Hwad först försuimat blir snare skada med sig bår.

10.
Når Ålskogz snöde lust till Ålskog sig vppågger /
Ey öfwa Gråfferij / som Wed til Elden lågger.

11.
Enår tu sinnad äst för hwarje Diur tigh wachta /
Ett råder jag dig måst / för Menniskan tig achta.

12.
Ästu till Kroppen starck / war ock til sinnet wijs /
Ther med tu wiña kan rätt starck hees Åhre-Pris.

13.
Om Råd hoos Wänner hålt / når tu bekymrat äst:
En Wan aff troget sinn i tin Sår kan lålig bäst.

14.
Når tu sielf skydig äst / Slachtoffer ey framgif:
Görmedelst slukan död / erhåller tu en Lif.

15. Enår

XV.

Quum tibi vel socium, vel fidum quæris amicum;
Non tibi fortuna est hominis, sed vita petenda,

XVI.

Utere quæ sitis opibus: fuge nomen avari,
Quid tibi divitiæ profunt, si pauper abundas?

XVII.

Si famam servare cupis, dum vivis, honestam,
Fac fugias animo, quæ sunt mala gaudia vitæ,

XIX.

Cum sapias animo noli ridere senectam:
Nam quicumque senet, sensus puerilis in illo est.

XIX.

Disce aliquid: nam cum subito fortuna recedit,
Ars remanet vitamque hominis non deserit unquam.

XX.

Perspicito tecum tacitus, quid quisque loquatur:
Sermo etenim mores & celat & indicat idem.

XXI.

Exerce studium quamvis perceperis artem:
Ut cura ingenium, sic & manus adjuvat usum.

XXII.

Multum venturi ne cures tempora fati:
Non metuit mortem, qui scit contemnere vitam.

XXIII.

Disce, sed à doctis: indoctos ipse doceto.
Propaganda etenim rerum doctrina bonarum.

XXIV.

Hoc bibe, quod possis, si tu vis vivere sanus:
Morbi causa mali nimia est quæcunque voluptas.

XXV.

15.

Enär tu finna will en rättfint trogen Wän/
Uppå des lefnad / ey på lyckan honom län.

16.

Ey sniften war oc niff: Til goda niut Gud; gåfswor:
Om tu åst rijk doch arm/ hwad gagna tina håfswor.

17.

Om tu ett åhreligt Namn i lifswet will behålla /
Ely lefnad; lustar ond / som elakt Namn förwålla.

18.

Om tu åst klof och wijs / ey giäcka gammal mans
Man Barnslig sinnad blir/när Aldren nalkas an.

19.

Lär något godt: Förty när lyckan Ryggen wänder/
Blir Rånsten stadigst qwar / och aldrig från tigh

20.

Gif acht uppå the Ord som en och annor fäller:
Ely Zahl/ ens sinnes art/ förborgar och framställer.

21.

Then Rånst som tu förstår i flitig öfning ställ:
Ely tancka stårper sinn/ Hand idkar Rånsten snäll.

22.

Bestämde dödzens Dag tig ey försträckla lätt:
För Döden rådzey / then som är aff lefnad mått.

23.

Olärde tu sielfflähr: Lärde lärde lära tigh:
Ely Lärdoms ädla Fred / lå måst uthsprida tigh.

24.

Dick hwad tu hållt förmod: om tu sundt lif wil båda
Ely mycket fyllert månd frant best af tigh nära.

Ⓒ

25. Hwad

XXV.

Laudaris quodcumque palam, quodcumq; probaris?
Hoc vide ne rursus levitatis crimine damnes.

XXVI.

Tranquillis rebus semper quæ adversa timeto:
Rursus in adversis melius sperare memento.

XXVII.

Discere ne cesses: cura sapientia crescit:
Raro datur longo prudentiâ temporis usu.

XXVIII.

Parce laudato: nam quem tu sæpe probaris,
Una dies, qualis fuerit, ostendet, amicus.

XXIX.

Ne pudeat, quæ nescieris, te velle doceri:
Scire aliquid laus est, culpa est nil discere velle.

XXX.

Com venere & Bacco lis est, sed juncta voluptas:
Quod blandum est animo complectere, sed fuge

XXXI.

(lites.

Demisso tacitos animo vitare memento:
Qua flumen placidum est, forsan later altius unda,

XXXII.

Cum tibi displiceat rerum fortuna tuarum,
Alterius specta, quo sit discrimine peior.

XXXIII.

Quod potes, id tenta: nam littus carpere remis:
Tutius est multo, quam velum tendere in altum.

XXXIV.

Contra hominum justum pravè contendere noli:
Semper enim Deus injustas ulciscitur iras.

XXXV.

25.

Hwad tu hållst vppenbar med lås-ord månd beröma
Måst tu då sedermehr ey lättfint platt fördomma.

26.

När tig går wäl i hand / tänck tig kan illa gå:
När tig och illa går / förhåppas bättre få.

27.

Lär vthan återhåld / med idlan Wisshet groor:
Lång tiders öfning aff sig söder klofheet stor.

28.

Med måtta een beröm: en Dag tilhanda bår:
Hwad tin Wån varit har / then tu har hållit får.

29.

Hwad tu ey weta må / bliggs ey roed til at låra:
Ey låra / straffwårt år / men weta år en åbra.

30.

Hoos Wijn och Mistog fins tillyfka lust och strid:
Eil sedgd titt sinne lånd / ey lyff och twedrächt lid.

31.

Dofslåtet Sinn' at flo / i minne titt besåst:
I stilla Wattnet går the störste Fiskar måst.

32.

Eker och at Lyckan tig i ögon nedrig synnes /
See til ens annars / som aff sãmre wilkor finnes.

33.

Rörlof hwad tu förmar: i lugnet ro wed stranden:
Ör större säkerhet / än segla widt från landen.

34.

Hwem straff-ldos wandra må / med ord ey öfwerf:
En wrångwijs wredes harm Gud altid straffat har.

XXXV.

Ereptis opibus nolito flere querendo :
Sed gaude potius , tibi quum contingit habere :

XXXVI.

Est jactura gravis , quæ sunt , amittere damnis :
Sunt quædam , quæ ferre decet patienter , amice :

XXXVII.

Tempora longa tibi noli promittere vitæ :
Quocunq; ingrederis , sequitur mors , corpus ut um-

XXXVIII.

(bra,

Thure DEum placa : vitulum sine crescat aratro :
Placari ne crede DEum , dum cæde litatur.

XXXIX.

Cede locum læsus fortunæ , sede potenti ,
Lædere qui potuit , prodesse aliquando valebit.

XL.

Quum quid peccaris , castiga te ipse subinde :
Vulnera dum sanas ; dolor est medicina doloris.

XLI.

Damnaris nunquam post longum tempus amicum :
Mutavit mores , sed pignora prima memento.

XLII.

Gratior officiis , quo sis mage charior esto ,
Ne nomen subeas , quod dicitur , officii perdi :

XLIII.

Suspectus cave sis , ne sis miser omnibus horis :
Nam timidis & suspectis aptissima mors est.

XLIV.

Quum famulos fueris proprios mercatus in usus ,
Ut servos dicas , homines tamen esse memento.

XLV.

35.
Begråt och ey titt godz / som ifrån dig bortgår /
Men frögda dig thes mehr / när tu thet niuta får.

36.
Swårt är / sin Egendomb med stada see bortgå:
Dock är / min wån / mång ting man tåligt draga må.

37.
Ein lefnadz tijde längd stål ey på många Åhr:
En Döden Skugge likt far med dig hwart tu går.

38.
Med rök wård blidka Gud / tin kalffåth plogen spez
Uff Offers slacht tu ey hos Gud Försoning har.

39.
Nym lyckan rummet in / wiff den som mehr förmår /
Uff then tu stadad åst / een gång tu hielp undfår.

40.
Sag straff uthaf dig selff / när tu en Synd begår:
En Sorge = Plåster bäst kan hela Sorge = Sår.

41.
Ein forna tyders Wån / ey obetänckt fördom /
Fast han sig ändrat har / dock förra Gunst ey glöm.

42.
Med tack Wålgärning möth / at tu i gunst må stå:
En otacksammer Giöf tu elliest kallas må.

43.
Mistancas ey inlåth / i ångst wil tu ey swåfwa:
Hwem som mistrogen är mehr såges döb än lefwa.

44.
Har tu til ditt behoff / köp: dig Lifegne Trålar:
Näst Tråldoms Namnet / tånck them hafwa Men:
Skio Siqlar.

XLV.

Quam primum rapienda tibi est occasio prima,
Ne rursus quæras, quæ jam neglexeris ante.

XLVI.

Morte repentina noli gaudere malorum:
Felices obeunt, quorum sine crimine vita est.

XLVII.

Quum tibi sit conjux, ne res & fama laboret,
Vitandum ducas inimicum nomen amici.

XLVIII.

Quum tibi contigerit studio cognoscere multa,
Fac discas multa, & vita nil velle doceri.

XLIX.

Miraris nudis versus me scribere verbis?
Hos breuitas sensus fecit conjungere binos.

FINIS.

45.
 När Lagnhet yppas förest / hwar redo wedertaga:
 Dmsunst/hwad undan gådt/tu sän månd efterjaga.

46.
 Gläd tig ey när en döör i hast som ekal war:
 Then döör en salig stund/som straff löst lefwat har.

47.
 När tu åst giffte/ at ey God; Heder/ meen må taga/
 Förwidrig wänstlaps wän måst tu tig vndandraaga.

48.
 Enär tu medelst flit hög Kundskap ehndått har /
 At låra mehra til hel osörtruten war.

49.
 Ey vndra at min Dicht aff slåta Ord består /
 Des Menings korta Grep här annat ey förmår.

A N D E.

Biisång.

Innehållandes ett Utskått af några öf-
verkriffter och annor Dicht / som til en delh medh
påstående Translation äro förlupne / och kunna
til Auctoris Distica merendels allegeras.

Ad Lib. 1. Dist. 1.

Til Wiishez fasta Grund Gud; samma dyrkan sätter
Then första Hörnesteen / een osparad sligt uprätter
Des förefatte högd / then ingen tijd har nått /
Som i sin Ungdoms Åhr har Lättie: stigen trätt.

Ad Lib. 1. Dist. 18. & L. 4. D. 26.

1.

Medh Lyck och Olycka /
Lät aldrig tigh tycka
Att något biiständigt i Werlden beror:
Ty Lyckan hon hastar /
Snart Hulet omkastar /
Titt wälstånd ett weestånd blir förr än tu
(tror.

2.

Väst Solen tin prälar
Medh linflige Strålar /
Och Lyckones Himmel är blänckande klar /
Strart Sorge, Måln föllier /
Som Glädien förhöllter /
Och mörke-blå skvar tin Sool. Roo betar.

3.

Står Seglen fullstinnna /
Then medh tu will hinna
Til Lycksältighetenes Övar och Land /
Strart motwind tigh möter /
Tin Fabrkost omstöter
Snöd. ihland Olyckones stormande hand:

4

Olyckones Dimma
 Doch Solonnes Strimma
 Uppdrager/förtager/när Himmelen will:
 The brusande Wågor
 Medh stormande Blågor
 Förachta/the sachta sigh när tu seer til.

5.

I Olyckones Dagar/
 Tå alt tigh behagar/
 See på then infalland Olyckones Tijd:
 Men när alt är mulit/
 Bedröfwat och kulit/
 Tåncck Himmelen åter kan wara tigh blid.

6.

Far warlig och sachta/
 Ein Lycka wål achta/
 Förmåten ey war/när som winden är god;
 När Lyckan tin wisker/
 Och Seglet nedstryker/
 Tijd tålig/bed trolig/haff oförsträckt mod.

7.

Hwad Himlen migh gifwer/
 Mitt eget förblifwer/
 Det ware sigh mindre/det ware sig meer:
 När Himlen thet tager/
 Skee hwad Gudh behager/
 Jag leswer förnögd/när han tager/oc geez.

I.

När wil min Glädie. Sool uprinna?
 När wil min Himmel blifwa klar?
 Wil Sorge? Målmet en förswinna?
 Som ångslans Mörker med sig har;
 Förtwiflans Töcken trycker migh/
 Min Swärmodz Dimba mehr tiltager/
 När wil aff Natt en gång blij dager?
 Och Lyckans Morgon yppa sigh?

2.

Sår Solen ned när Dagen ändes/
 Strart hon om Morgon glad upstår //
 Des liufig Strålars Ljus itändes/
 När Regn och Målmet öfwer går.
 En ifrig storm får åter slagh/
 Hwar uppå Lugnet plågar föllia;
 Sigh ändtliggh sachtar rasand Böllta;
 På Wintren kommer Wåredag.

3.

Men när min Lyckas Sol gick under/
 Har hon fördrögt gå upp igen:
 Få äro mine Frögde. Stunder/
 Min Röd bäst känner Himmelen;
 Dwäder all gå öfwer migh/
 Och ångslans Bölltor sigh uplasta/
 När wil dock Lugnet til migh hasta?
 Och wålgångz Wåhren finna sigh?

4. Doch

4.

Doch sachtta tigh min Sorge. Tancka /
 Uphör medh bittert Orda qwidh /
 Ett hopp til HERren lät en wancka /
 Fast Lyckan synes tigh oblid ;
 En Sool en heel förmodrat är /
 Men uthi Molnet sigh fördöller
 På Läre. Sådth Skördanden söller /
 Som Glädiefärswar medh sigh bär.

5.

Marg. lättigt Måln sin Himmel målar /
 Att prästad Drufwa Wijn uthgår ;
 En ädel Steen i Mörckret strålar /
 En Blomma som i Törnet står /
 Medh Rosendfärgor lysar måst ;
 I Elden Guldet klarast blifwer /
 Och Watnet Bärlor från sigh gifwer ;
 The bittre Orter läka bäst.

6.

Sidst lefnadz Malört Gudh förbyter
 I Himle Muschatellers must ;
 Här Sorge. Bröd man offta bruter
 Men där blir idel Frögd och Lust.
 Här Törne man för Rosor får /
 Där brister en hwad man sigh önskar /
 En ewig Glädie. Währ där grönskar /
 Min Sool där aldrig nedergår.

Ad Lib. 2. Dist. 6. 23. Lib. 4. Dist. 33.

Trefalt Säll / som sin Foot ställer
 På nedrig lefnads trygge Bahn /
 När olycks tilland Storm måst gäller /
 I stilla Lugnet sitter han
 En weet aff Knall och rustand Smus /
 Men sitter trygg i Jord. lågt huus.

Wildstormand Blåst the höge Ceder
 I häftig grymheet griper an /
 Småwuren Stielke Jordwärts neder
 I säker Frijd bäst grönskas kan ;
 I låga Bustrar Foglar små
 För all Dwäder frije stå.

Sky. höge Torn the måst förnimma
 Eld/stungand Blicks och Tordöns-slag ;
 Mång Fursilig slätt som Sol lijk glimma
 Af wäldsam Hand får nederlag ;
 Små Herde Hyttor stå i Frid
 Hwem är som dem will riswa nid ?

Stormwid begrepne rasand Siögar
 Berg. höge wältand Bölltor för ;
 I stilla Wata man sigh lögar /
 På Lijff och Bodz en Skepsbrät gör ;
 The store Segel söndergår
 En mast. löds smäcka Hamnen får.

Ad Lib. 2. Dist. 4.

Öfwer en hastigh Brede.

Säg mig hwad annat är Eld-lågan bitter breder/
An at den fallas bår / Sin ondas Ulster lede?
Som Engel • stilla sinn i Radamanthers modh /
I Leyon wänder snart ett Lamb ensaldigt blod.

Ad Lib. 2. Dist. 5. Lib. 3. Dist. 10.

Öfwer een Rijk som är karg.

Sig lyckans gylend ström til alla bräddar swäller/
In på then torra Jord dock tu ey öfwerwäller /
Guldådrars rinnand fare tu stedse emot tar /
En så stor myckenhet dock ey sitt utbloop har.

Ad Lib. 3. Dist. 16.

Thens Rijkes död / är des Rijke.

demars Liff.

En Jord förqwafde Skatt / när tu i Jorden far/
Först då sin lefnad får / när titt lifff ände tar.

Ad Lib. 2. Dist. 6.

Then medh liffet är förnögd /
Och til Girughet ey bödd /
Kan medh sina Håswor små
Wara rolig / och wäl må.

Ad Lib. 2. Dist. 12.

Homo proponit, DEUS disponit.

Hwad dunkel mörckt Förstånd af blindt ingiswåd täncker
Det ofta wijse Gudh fast annorlunda täncker.

Ad Lib. 3. Dist. 15.

Macht och Mod wll haa Wett i föllie.

Skal högt uthseende mod i Wågspeel prijs erfara
Måst klohet och förstånd then rätta wägskäl wara
Som faran och ens krasse födelat i rätt wicht/
På bägge desse två tu haff gran ögnasicht.

Bijhang.

Ad Lib 4. Dist. 33.

At wette löst gripa til det man ey kan uthföra /
 Det måste man med blygd och skada sidst uphöra /
 Men loçlig ånde-måhl försichtigt uthsicht när /
 Bråstkrigt stupand sinn förderfwet ey undgår.
 Öfwer den store Resen Agæon som wil-
 le bestorma Himmelen.

En Uffron: Kugge stoor förmåten Kropp-dryg sälle
 Här ingår kamp och strid om Jovis öfwerwalle /
 Men Ljungeld / Blixt och Dödn / Knall / dun-
 brand' ässe-slagh

She gjorde honom brätte-gack sag at thet teg lag.

Öfwer Starckotter som loppade sig
 när thet måst sögade. vid. Joh. Mag. l. 5. c. 7.

Ey achtar Mygge-sling Starckfram bewäpnat Vibnen /
 Ett Lebon: artat Mod bespottar tagg-hwak Törnen /
 Doel listet Loppe: Beet Starckotter ey södrar /
 Men deß Reisgårningsman han straxt wed Huswud tar.

Öfwer een Silke / Mare.

Mig böddar Rånsten min / min Grass iag sielswer wäfwer /
 Jag spinnet Dödzens Garn / mitt Arbet mig för qwäfwer.

Öfwer een Dnygdigh Dngling.

Dins Ungdoms gröntand Währ fullmogen dnygd's frucht
 Tidigt låter see / men all Dnygd: Ehre: Sucht
 Bortfallen är och stadt uppå titt Bohl och Stam /
 För än som Blomstren sig för Sgon har tedt fram.

Grass = Skrifft öfwer een Tiggiare.

Mig Jorden taar emot där werlden mig förskuter /
 Min usell-atma Kropp nu brist-löds all ting niuter /
 Mig grasswen täcker til / där jag gief blett oc bar /
 Jag siher här mitt hemm / där iag söre huuswill
 war. Min

Min ögon som af gråth i Lufvet stödjde flöto /
 Afstorkar nu Gud; hand; min mund med hierta giöto
 Mång tusend Sorge-suct; men nu i Glädie leer /
 Af tröng-mål iag ey weet; mig Gud olt gott beteer.
 I snöde mammons barn och Rijs Arabiens Söner /
 På ehr om hiälp; som seer; iag kastar inga Böner /
 En öfwerflödig skatt mig Himlen har tilbracht /
 För träsk; skarn; röf och dam iag skattar Jordist
 Pracht.

Anno 1690. den 4. Aprilis när iagh reste
 förbij rummet hwarest; som Konung Gustavus
 Adolphus den Store Glorvördig i äminelse
 blef slagen; runno mig sådana Betsen i Sinnet.

Har Romerske Ornen här wärt Norrskalehon ristwit?
 Har ädelt Kungablod på denba Plaken blifwit?
 O diupast Sorge-fall! doch wijsda werlden all
 Ehen-raste Heltens Läf uthbläs med åhre-stall.
 Natte; Tackar uppå Siöresan
 ifrån Finnland.

På Hafwek åpne redd min Swild; Sång iag bäddar /
 Gud; Amachs högga Hand från faran swär mig rådder /
 At OEols ijländ strbm; med Tricons grymme Tackar
 Ey öfwer migh får macht; Gudh är mitt faste Uckar.
 In säfwer iag nu trygg på blåhwälsd brufand Böllia /
 Fast hon med Wäldsam Hand mitt Lager månd förföllia /
 Doch geer hon sötan Sömn; min Swijlo-stad hon rullar /
 Lijf som ett Wagge; Bara hon upp och ned mig lullar.
 Min Ögon söfwer in ett Sagel; piypand Wäder /
 Lijf marg; lätt Fogla; låth som wed soolbergning qwäder
 Enär the Herdar all och Fält Gudinnor stöna
 Går til sin Natte; Rö; i Marck och Lunder gröna.

Himmels. Swarande Elo.

Swem på min fråga geer uthslag? Jag. /
 Mänd Jesu tilkomst ländec snart? Part. /

Jagh tror tin Ord / then Jagh en seer? Meer.
 Hwad öfvergår then en är from? Dom.
 Så lijda the en ewigh Rödth? Dödth.
 Hwad undfår wij i Himle Högd? Frögd.
 Här äre wij i Daglig Strijd? Lijdh.

Förmaning.

Siäl och Sinne städze waka!
 Snarliagh HERren komma skal!
 Synd och säkerhet försaka!
 At tu en taar ewigt fall;
 Säligh lijdh /
 Zapper strijd i
 Rät en Werlden tigh försöra /
 Glädien sidst skal en uphöra.
 En Hand uhr Skyn framräcker en Gyllende Crona
 med desse Bookstäfwer: Legitime certantibus.
 War ståndachtig i all Rödth /
 Öfwerwind tu Werld, och Dödth /
 Så skal tigh i andra Lifwet
 Abrahams Crona blijwa gifwet.

V O T U M.

Ed miggh JESU här i Lifwet /
 Till det rätta wandringzmähl /
 När jagh trötta ståtth har klifwet /
 Och en mebra wandra tähl /
 Bliff miggh JESU tå min Hwijla /
 När miggh alt wil öfwer tjhla /
 Giff miggh sidst een säligh Ro /
 Medh Gudz Helgon sammanbo.

* * * * *
 * * * * *

1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800
 1801
 1802
 1803
 1804
 1805
 1806
 1807
 1808
 1809
 1810
 1811
 1812
 1813
 1814
 1815
 1816
 1817
 1818
 1819
 1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

